

รายงานผล
การถอดองค์ความรู้เกษตรกรต้นแบบ
ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)
อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา

โดย
สำนักงานเกษตรอำเภอวังน้ำเขียว

สำนักงานเกษตรจังหวัดนครราชสีมา
กรมส่งเสริมการเกษตร
พ.ศ.๒๕๖๘

คำนำ

เอกสารฉบับนี้จัดทำขึ้นจากกระบวนการถอดบทเรียนของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา เพื่อรวบรวมองค์ความรู้ ประสบการณ์ และแนวทางปฏิบัติที่ดีของ เกษตรกรต้นแบบในการพัฒนาระบบการผลิตทางการเกษตรที่มีประสิทธิภาพ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อใช้เป็นแนวทาง ในการส่งเสริมการเรียนรู้ การพัฒนาศักยภาพของเกษตรกร และการยกระดับคุณภาพชีวิตของชุมชนในพื้นที่ ศูนย์เรียนรู้ฯ แห่งนี้ ก่อตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๘ โดยมี นายอินทร์ มูลพิมาย เกษตรกรต้นแบบ เป็นผู้บริหารจัดการศูนย์ฯ และเป็นผู้นำในการขับเคลื่อนกระบวนการเรียนรู้ร่วมกับภาคีเครือข่ายต่าง ๆ ทั้งหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และ ภาคประชาชน ภายใต้แนวคิดการพัฒนาอย่างมีส่วนร่วม โดยเน้นการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ร่วมกับการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการเกษตรที่เหมาะสมมาใช้ในการกระบวนการผลิต เพื่อให้สอดคล้องกับ บริบทของพื้นที่ที่มีข้อจำกัดด้านทรัพยากร การทำเกษตรเชิงเดี่ยว ปรับเปลี่ยนการทำเกษตรแบบผสมผสาน ทำให้เกษตรกรมีรายได้ตลอดปี เนื้อหาในเอกสารฉบับนี้ ได้รับการกลั่นกรองผ่านกระบวนการถอดบทเรียนอย่างเป็นระบบ โดยอาศัย วิธีการสัมภาษณ์ การสังเกตการณ์จริงในพื้นที่ และการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ เพื่อสังเคราะห์เป็นองค์ความรู้ที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในบริบทของศูนย์เรียนรู้ฯ แห่งอื่น หรือใช้เป็นต้นแบบ ในการส่งเสริมการเกษตรในระดับชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่าเอกสารฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาและยกระดับมาตรฐานของ ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรทั่วประเทศ ตลอดจนเป็นแนวทางในการเสริมสร้างความเข้มแข็ง ของชุมชน ส่งเสริมการเรียนรู้เชิงประจักษ์ และเชื่อมโยงสู่การพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากและการท่องเที่ยวเชิงเกษตร อย่างยั่งยืนต่อไป

สำนักงานเกษตรอำเภอวังน้ำเขียว
จังหวัดนครราชสีมา
มิถุนายน ๒๕๖๘

สารบัญ

	หน้า
ส่วนที่ ๑ ข้อมูลเกษตรกรกรต้นแบบ	๑
ส่วนที่ ๒ ข้อมูลเกี่ยวกับศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)	๒
สินค้าหลัก	๒
แปลงเรียนรู้	๒
ฐานเรียนรู้	
หลักสูตรการเรียนรู้	๒
การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการของคณะกรรมการขับเคลื่อนงาน	
ด้านการเกษตรระดับจังหวัด	๕
การจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศพก.	๕
ส่วนที่ ๓ ข้อมูลด้านการเกษตรและการทำงานเป็นเกษตรกรต้นแบบ	
ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)	๖
ผลสำเร็จในกิจกรรมทางการเกษตรของเกษตรกรต้นแบบที่มีการนำวิชาการ	
เทคโนโลยีการเกษตร มาปรับใช้ใน ศพก. จนเกิดผลสำเร็จในการทำเกษตร	๖
พร้อมเป็นแบบอย่างให้เกษตรกรในพื้นที่	
ผลสำเร็จและประโยชน์ที่ได้รับต่อการทำอาชีพการเกษตร: ผลลัพธ์ที่ได้รับจากการนำนวัตกรรม/	
เทคโนโลยีมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรคืออะไร เช่น ต้นทุน รายได้ ผลผลิต	๘
ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์	๑๐
ผลสำเร็จการทำงานให้ชุมชนในฐานะ ศพก. ที่เป็นเชิงประจักษ์	๑๐
ข้อคิดประจำตัวในการทำงาน	๑๔
ส่วนที่ ๔ ผู้ร่วมดำเนินการถอดบทเรียน	๑๔
ดำเนินงานถอดบทเรียน โดย	๑๔
กระบวนการถอดบทเรียน/เครื่องมือที่ใช้	๑๔
ปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินการถอดบทเรียน	๑๔

รายงานผลการถอดบทเรียนเกษตรกรต้นแบบ
ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)
อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา
ข้อมูล ณ วันที่ ๒๘ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๘

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบ

๑. ชื่อ-สกุลนายอินทร์ มุลพิมาย
๒. เลขประจำตัวประชาชน
๓. ที่อยู่ปัจจุบันที่ติดต่อได้ ๑๖๖ ม.๔ ต.ไทยสามัคคี อ.วังน้ำเขียว จ.นครราชสีมา
โทรศัพท์ ๐๘๑๐๖๘๘๘๗ Facebook พุทราณมสดสวนลุงอินทร์ Line เบอร์โทร ๐๘๑๐๖๘๘๘๗
ปีเกิด พ.ศ. ๒๕๐๔

๔. สถานภาพ ☒ โสด ☐ สมรส ☐ หย่าร้าง
๕. ระดับการศึกษา มัธยมศึกษาตอนปลาย
สถานบันการศึกษา กศน.อำเภอวังน้ำเขียว
๖. อาชีพปัจจุบัน
☒ ๖.๑ ประกอบอาชีพการเกษตรเพียงอย่างเดียว
☐ ๖.๒ ประกอบอาชีพการเกษตร และประกอบอาชีพอย่างอื่นนอกเหนือจากเกษตร
ระบุ.....
๗. รายได้จากการประกอบอาชีพการเกษตร ๒๐๐,๐๐๐ บาท/ปี
๘. เป็นเกษตรกรต้นแบบ ศพก. หลัก เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๘

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลเกี่ยวกับศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. สินค้าหลักพุทราหนามสด

๒. แปลงเรียนรู้ มีจำนวน ๒ แปลงเรียนรู้ ประกอบด้วย

๒.๑ แปลงปลูกพุทราหนามสด

๒.๒ แปลงปลูกฝรั่งหงเป่าสือ

๓.ฐานเรียนรู้ จำนวน ๔ ฐานเรียนรู้ ประกอบด้วย

๓.๑ การปลูกพุทราหนามสด

๓.๒ แปลงปลูกฝรั่งหงเป่าสือ

๓.๓ การเลี้ยงไก่ไข่

๓.๔ การเลี้ยงไส้เดือน

๔. หลักสูตรการเรียนรู้ จำนวน ๔ หลักสูตร ประกอบด้วย

๔.๑ หลักสูตรหลัก จำนวน ๑ หลักสูตร ประกอบด้วย

-การปลูกพุทราหนามสด

๔.๒ หลักสูตรบังคับ จำนวน ๑ หลักสูตร ประกอบด้วย

-การปลูกพุทราหนามสด

๔.๓ หลักสูตรเสริม จำนวน ๓ หลักสูตร ประกอบด้วย

-การปลูกฝรั่งหงเป่าสือ

-การเลี้ยงไก่ไข่

-การเลี้ยงไส้เดือน

๔.๔ หลักสูตรที่มีความโดดเด่นของ ศพก.

การปลูกและการปฏิบัติดูแลรักษาพุทธรักษา

การเตรียมดิน/ต้นพันธุ์

๑. เตรียมต้นเสียบยอด (รับมาจากบริษัท) ความสูงประมาณ ๒๐ cm
๒. เตรียมหลุมปลูกขนาด ๕๐x๕๐ cm
๓. รองก้นหลุมด้วยปุ๋ยหมัก/ปุ๋ยคอก
 - สูตรปุ๋ยหมัก
มูลวัว : แกลบดำ : แกลบขาว : รำอ่อน ด้วยอัตราส่วน ๑:๑:๑:๑ แล้วรดด้วย EM หมักทิ้งไว้ประมาณ ๑ เดือน
๔. เว้นระยะปลูกขนาด ๕x๕ เมตร

ปีแรก ถึง เริ่มออกดอก

ปีแรกเริ่มไว้ดอก เดือน สิงหาคม

๑. ฟันฮอร์โมน + ยาทุก ๗ วัน (วันที่ ๗, ๑๔, ๒๑, ๒๘)
๒. นมสดราดดิน + ปุ๋ยเคมี ทุก ๑๐ วัน

สูตร ๑	นมสด	+	ปุ๋ยเคมี ๔๖-๐-๐ → ๐.๙ กก. ๑๘-๔๖-๐ → ๒ กก. ๐-๐-๖๐	+	น้ำเต้าหู้ ๒ ลิตร
--------	------	---	---	---	----------------------

ระยะติดดอก ถึง ติดผล (ส.ค. – ปลาย ต.ค.)

สูตร ๑	นมสด	+	ปุ๋ยเคมี ๔๖-๐-๐ → ๐.๙ กก. ๑๘-๔๖-๐ → ๒ กก. ๐-๐-๖๐ → ๒ กก.	+	น้ำเต้าหู้ ๒ ลิตร
--------	------	---	---	---	----------------------

ระยะเก็บเกี่ยว ปลายเดือน ต.ค. ถึง เดือน ม.ค.

สารเคมี/ฮอร์โมน

โรค/แมลง	สารเคมี	สารชีวภาพ
โรค	- คาร์เบนดาซิม - คลอโรทาโรนิล - แมนโคเซบ - อมิสตา	- เชื้อราไตรโคเดอร์มา
แมลง/หนอน	- อะบาเม็กติน - ไซเปอร์เมทริน - ไดเมทโทเอท - ลูกเหม็น	- สะเดา, ตะไคร้หอม

ปัญหาโรคแมลงและวิธีกำจัด

ระยะ	ปัญหา	การป้องกันกำจัดและดูแลรักษา
พักต้น		
ตัดแต่ง	-แมลงเจาะต้น	
ไถ่ยอด/ไถ่กิ่ง	-แมลงปีกแข็งกัดยอด/ใบ -เพลี้ยแป้ง,เพลี้ยไฟ,ไรแดง -หนอนม้วนใบ -เพลี้ยหอย -ใบจุด,ใบไหม้ -หนอนเจาะลำต้น -กิ่งฉีก	
ติดดอก/ออกผล	-เชื้อราดอก -ราแป้ง -ไฟทอปเธอรา -แอนแทรคโนส -แมลงวันทอง -หนอนเจาะผล -นก	
เก็บเกี่ยว	-แมลงวันทอง -เพลี้ยแป้ง -เพลี้ยหอย	

๕.การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการของคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัด (การเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนฯ อย่างไรบ้าง ให้อธิบายวิธีการ และแนวทางในการเข้าร่วมจัดทำแผนอย่างละเอียด)

๕.๑ ร่วมประชุมคณะกรรมการศวก.แปลงใหญ่ ระดับจังหวัด เป็นประจำทุกครั้ง

๕.๒ ร่วมประชุมคณะกรรมการศวก.แปลงใหญ่ ระดับอำเภอ เป็นประจำทุกครั้ง

๖.การจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศวก. (แผนราย ศวก.) (มีการจัดทำแผนฯ อย่างไรบ้าง ใครบ้างเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผน และให้แนบแผนฯ)

-ร่วมประชุมคณะกรรมการศวก.แปลงใหญ่ ระดับอำเภอ เป็นประจำทุกครั้ง และร่วมจัดทำแผน

แบบรายงานผลการดำเนินงานสู่ผู้เกี่ยวข้องเพื่อประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศวก.)

อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา

ที่	รายละเอียดกิจกรรม	ผู้ดำเนินการ	สถานที่ดำเนินการ	แผนการปฏิบัติงาน เดือนธันวาคม 2568					แผนการปฏิบัติงาน พฤษภาคม 2569					แผนการปฏิบัติงาน มิถุนายน 2569					แผนการปฏิบัติงาน กรกฎาคม 2569					แผนการปฏิบัติงาน สิงหาคม 2569				
				สิงหาคม ที่ 1	สิงหาคม ที่ 2	สิงหาคม ที่ 3	สิงหาคม ที่ 4	สิงหาคม ที่ 5	สิงหาคม ที่ 1	สิงหาคม ที่ 2	สิงหาคม ที่ 3	สิงหาคม ที่ 4	สิงหาคม ที่ 5	สิงหาคม ที่ 1	สิงหาคม ที่ 2	สิงหาคม ที่ 3	สิงหาคม ที่ 4	สิงหาคม ที่ 5	สิงหาคม ที่ 1	สิงหาคม ที่ 2	สิงหาคม ที่ 3	สิงหาคม ที่ 4	สิงหาคม ที่ 5	สิงหาคม ที่ 1	สิงหาคม ที่ 2	สิงหาคม ที่ 3	สิงหาคม ที่ 4	สิงหาคม ที่ 5
1	ตั้งนิคมสหกรณ์	โจทยักษ์อำเภอ				18																						
2	ประชุมวางแผนการดำเนินงาน	โจทยักษ์อำเภอ					24																					
3	ส่งแผนการขอสนับสนุนที่ดินสงวนราชการ	โจทยักษ์อำเภอ								6																		
4	ขอคืนที่ดินการกับโครงการสหกรณ์ ครั้งที่ 1	นิคมสหกรณ์	ศวก.อำเภอ วังน้ำเขียว							26																		
5	ขอคืนที่ดินการกับโครงการสหกรณ์ ครั้งที่ 2	นิคมสหกรณ์	ศวก.อำเภอ วังน้ำเขียว								27																	
6	ขอคืนที่ดินการกับโครงการสหกรณ์ ครั้งที่ 3	นิคมสหกรณ์	ศวก.อำเภอ วังน้ำเขียว									30																
7	ตรวจสอบข้อมูลตามอำนาจ	นิคมสหกรณ์	ศวก.อำเภอ วังน้ำเขียว																									
8	คืนที่ดินในโครงการ (โครงการหลวงสวนผลไม้ ราชธานี)	นิคมสหกรณ์	ศวก.อำเภอ วังน้ำเขียว															17										
9	จัดทำรายงานผลการดำเนินงาน	นิคมสหกรณ์	ศวก.อำเภอ วังน้ำเขียว																30									
10	มอบหมายการดำเนินงาน	นิคมสหกรณ์	ศวก.อำเภอ วังน้ำเขียว																									
11	ส่งรายงานผลการดำเนินงานให้กับสำนักงานเกษตร	โจทยักษ์อำเภอ	ศวก.อำเภอ วังน้ำเขียว																									25

ส่วนที่ ๓ ข้อมูลด้านการเกษตรและการทำงานเป็นเกษตรกรต้นแบบศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. ผลสำเร็จในกิจกรรมทางการเกษตรของเกษตรกรต้นแบบที่มีการนำวิชาการ เทคโนโลยีการเกษตร มาปรับใช้ใน ศพก. จนเกิดผลสำเร็จในการทำเกษตร พร้อมเป็นแบบอย่างให้เกษตรกรในพื้นที่

๑.๑ แรงบันดาลใจและจุดเริ่มต้น

๑) อะไรคือแรงบันดาลใจในการเริ่มต้นการปรับเปลี่ยนการทำเกษตรแบบเดิม ๆ สู่การทำเกษตรแบบใช้หลักวิชาการหรือเทคโนโลยีในกิจกรรมการเกษตรของท่าน

นายอินทร์ มูลพิมาย เริ่มทำการเกษตรโดยการเกษตรในพื้นที่ 20 ไร่ เริ่มจากการทำไร่ปลูกมันสำปะหลังและปลูกข้าวโพด ประมาณ 5-6 ปี ปลูกผักสารเคมีประมาณ 5 ปี ปลูกผักอินทรีย์ ประมาณ 8 ปีและทำเกษตรผสมผสานแบบอินทรีย์ ในปี 2554 พร้อมกับการทำโฮมสเตย์ ซึ่งในปี 2559 ได้เริ่มทำไม้ผลพุทราหนามสดกางมุ้งจำนวน 5 ไร่ และทำเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่ 20 ไร่ เพื่อสร้างรายได้เพิ่ม ทำให้ผู้รับฟังบรรยายเกิดความเข้าใจและสามารถนำไปปรับใช้กับพื้นที่การเกษตรของตนเองได้ อีกทั้งยังมี ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการปลูกผักกางมุ้ง ที่นำมาประยุกต์ใช้กับการปลูกพุทรา จนเป็นพุทรากางมุ้ง ในปัจจุบัน และเป็นจุดสนใจของผู้เยี่ยมชมศูนย์เรียนรู้เป็นจำนวนมาก นอกจากเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้แล้ว ยังมีการพัฒนาตนเองด้วยการเข้ารับการอบรมต่างๆ จากหน่วยงานของรัฐและเอกชน รวมถึงศึกษาหาความรู้ผ่านสื่อต่างๆด้วยตนเอง

๒) ปัญหาหรือความท้าทายอะไรที่ผลักดันให้เกิดการทำเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและการนำเทคโนโลยีนวัตกรรมมาใช้

ผลผลิตทางการเกษตรที่ผลิต(พืชไร่)ได้มีราคาตกต่ำ จึงทำให้เกิด การปรับเปลี่ยนมาปลูกพืชหมุนเวียน มีรายได้ตลอดปี โดยการปลูกพุทราหนามสดให้มีคุณภาพ โดยการปลูกในมุ้ง เพื่อป้องกันโรคแมลงศัตรูพืชของพุทราหนามสดทำให้ผลผลิตมีคุณภาพและได้มูลค่า

๑.๒ รายละเอียดของการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีที่นำมาใช้ในแปลงเรียนรู้ ฐานเรียนรู้

๑) การทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีการเกษตรใดที่ได้นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตร (เช่น การลดการเกิดปัญหาเรื่องดิน น้ำ อากาศ ในพื้นที่ การลดต้นทุนการผลิต การลดการระบาดของศัตรูพืช การเพิ่มผลผลิต การเพิ่มมูลค่าผลผลิต ได้มีการนำนวัตกรรม และเทคโนโลยีมาปรับใช้อย่างไรบ้าง)

โดยการปลูกพุทราตามสัดให้มีคุณภาพ โดยการปลูกในมุ้ง เพื่อป้องกันโรคแมลงศัตรูพืชของพุทราตามสัด ทำให้ผลผลิตมีคุณภาพและได้มูลค่า การลดต้นทุนการทำโรงเรือนกลางมุ้ง เกษตรกรต้นแบบได้ศึกษาข้อมูลและออกแบบโรงเรือนกลางมุ้ง และทำเองทำให้เกษตรกรต้นแบบลดต้นทุนการผลิตไปได้เยอะ การทำปุ๋ยหมักชีวภาพ การทำฮอร์โมนไข่ การทำเซรุ่มนม ที่ใช้กับการปลูกและดูแลพุทราตามสัดให้มีคุณภาพ พร้อมลดต้นทุนการผลิตได้อีกทาง

๒) อธิบายขั้นตอนการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมทางการเกษตรของท่าน

๒.๑ การทำปุ๋ยชีวภาพ

วัสดุอุปกรณ์

๑.เกลบหยาบ ๒๐ กิโลกรัม

๒.มูลสัตว์ ๓๐ กิโลกรัม

๓.รำละเอียด ๕๖๐ กิโลกรัม

๔.หัวเชื้อจุลินทรีย์ที่ขยายแล้ว ๑๐ ลิตร

๕.น้ำสะอาด ๓๐ ลิตร

วิธีการทำ

นำส่วนผสมทุกอย่างคลุกเคล้าให้เข้ากันโดยนำของแห้งผสมกันก่อน จึงค่อยเติมน้ำสะอาดและหัวเชื้อจุลินทรีย์ลงไป ทำการผสมต่อให้เข้ากันโดยให้ปุ๋ยมีความชื้นประมาณ ๖๐-๗๐ เปอร์เซ็นต์ สามารถสังเกตได้จากบีบตัวปุ๋ย หากบีบเป็นก้อนแล้วมีน้ำไหล เนื้อปุ๋ยแตกเป็น ๓ ก้อน นั่นคือความชื้นพอดีแล้ว หลังจากนั้นจึงทิ้งไว้ในที่ร่มแล้วกลับกองทุกวัน(กองสูงประมาณ ๓๐ เซนติเมตร)จนครบ ๗ วัน สามารถนำไปใช้ได้เพื่อผสมดินเพาะปลูก หากยังไม่ใช้ สามารถเก็บไว้ในกระสอบหรือถุงไว้โดยควรใช้ภายในระยะเวลา ๑ ปี

๒.๒ การทำฮอร์โมนไข่

วัสดุอุปกรณ์

๑.ไข่ไก่ ๕-๑๐ ฟอง

๒.นมเปรี้ยว ๑ ข้อนโต๊ะ

๓.น้ำตาลทรายแดง ๑ ข้อนโต๊ะ

๔.ขวดเปล่า ๑ ใบ

วิธีการทำ

๑. ตอกไขลงในขวด เขย่าให้เป็นเนื้อเดียวกัน
๒. เติมนมเปรี้ยว น้ำตาลทรายแดง อย่างละ ๑ ช้อนโต๊ะ
๓. เขย่าให้เข้ากัน ตั้งทิ้งไว้ ๓ วันนำไปใช้ได้

๒.๓ ฮอริโมนนม

วัสดุอุปกรณ์

๑. นมจืดยี่ห้อใดก็ได้ ๑ กล่อง
๒. นมเปรี้ยว ๑ ช้อนโต๊ะ
๓. น้ำตาลทรายแดง ๑ ช้อนโต๊ะ
๔. ขวดเปล่า ๑ ใบ

วิธีการทำ

๑. เทนมลงในขวดที่เตรียมไว้
๒. เติมนมเปรี้ยวและน้ำตาลทรายแดง อย่างละ ๑ ช้อนโต๊ะ
๓. เขย่าให้เข้ากัน ตั้งทิ้งไว้ ๓ วันนำไปใช้ได้

การนำปุ๋ย, ฮอริโมนไข่และฮอริโมนนม นำไปใช้ในการผลิตพุทราผสม ให้ได้คุณภาพเพิ่มราคาทำให้
พุทราผสม จำหน่ายได้รายได้ สามารถเลี้ยงครอบครัวได้อย่างมีความสุข

๓) อธิบายขั้นตอนการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการ เช่น การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน
การปรับเปลี่ยนพันธุ์พืชที่ทนต่อสภาพภูมิอากาศ ด้านทานต่อโรคแมลง เป็นต้น (ให้อธิบายขั้นตอน วิธีการอย่าง
ละเอียด)

เกษตรกรต้นแบบได้หันมาทำเกษตรแบบพอเพียง ทำสวนผสมผสานมีรายได้รายวัน รายเดือน รายปี

รายได้รายวัน

- ปลูกรั้วหงเป่าสือ
- เลี้ยงไก่ไข่
- เลี้ยงไส้เดือน

รายเดือน

- ปลูกรั้วหงเป่าสือ
- เลี้ยงไก่ไข่
- เลี้ยงไส้เดือน

รายปี

- พุทราผสม

๒. ผลสำเร็จและประโยชน์ที่ได้รับต่อการทำอาชีพการเกษตร: ผลลัพธ์ที่ได้รับจากการนำนวัตกรรม/เทคโนโลยีมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรคืออะไร เช่น ต้นทุน รายได้ ผลผลิต (ใส่รายละเอียดข้อมูลเชิงตัวเลขเพิ่มเติมเพื่อการเปรียบเทียบเชิงประจักษ์ และให้ระบุสินค้าเกษตรที่ทำการผลิตใน ศพก.ของท่าน)

๒.๑ สินค้าเกษตรที่มีการดำเนินกิจกรรมใน ศพก. มีดังนี้

๑) สินค้าเกษตร ด้านพืช ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด ๒ ชนิด ประกอบด้วย

๑.๑) พุทราณมสด พื้นที่ปลูกจำนวน ๕ ไร่

๑.๒) ฝรั่งหงเปาสือ พื้นที่ปลูกจำนวน ๒ ไร่

๒) สินค้าเกษตร ด้านประมง ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....-.....ชนิด ประกอบด้วย

๓) สินค้าเกษตร ด้านปศุสัตว์ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด ๒ ชนิด ประกอบด้วย

๓.๑) เลี้ยงไก่ จำนวน ๒๐ ตัว

๓.๒) เลี้ยงไส้เดือน จำนวน ๑๐๐ กะละมัง

๔) สินค้าเกษตร ด้านอื่น ๆ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด ๔ ชนิด ประกอบด้วย

๔.๑) พุทราณมสด จำนวน ๓,๐๐๐ กิโลกรัม

๔.๒) ฝรั่งหงเปาสือ จำนวน ๕๐๐ กิโลกรัม

๔.๓) การเลี้ยงไก่ไข่ จำนวน ๒๐ ฟอง/วัน

๔.๔) การเลี้ยงไส้เดือน จำนวน ๓ กะละมัง ได้ ๕๐ กิโลกรัม = ๑๕๐ กิโลกรัม

๒.๒ ต้นทุนการผลิตสินค้าเกษตรใน ศพก.มีดังนี้ (ในระบุด้านทุนการผลิตสินค้าเกษตรหลัก)

๑) สินค้า พุทราณมสด ต้นทุนการผลิต ดังนี้

๑.๑) น้ำฮอร์โมนนม,ฮอร์โมนไข่ เป็นเงิน ๕,๐๐๐ บาท/ไร่

๑.๒) ปุ๋ยคอก ๓ ถุง/ไร่ เป็นเงิน ๓,๖๗๕ บาท/ไร่

๑.๓) ยาป้องกันเชื้อรา เป็นเงิน ๓,๕๐๐ บาท/ไร่

๑.๔) ปุ๋ยเคมี สูตร ๑๓-๑๓-๒๑ เป็นเงิน ๙,๗๙๒ บาท/ไร่

๑.๕) ค่าแรง เป็นเงิน ๒๑,๐๐๐บาท/ไร่

รวมต้นทุนการผลิต ๔๒,๔๖๗ บาท/ไร่

รายได้ ๑๐๗,๕๓๓ บาท/ไร่

๒.๓ รายได้ของเกษตรกรกรต้นแบบ มีดังนี้

๑) รายได้รายวัน

-ปลูกฝรั่งหงเปาสือ

-เลี้ยงไก่ไข่

-เลี้ยงไส้เดือน

เฉลี่ยรายได้วันละ ๑,๐๐๐บาท/วัน

๓) รายได้รายสัปดาห์

-ปลูกฝรั่งหงเปาสือ

-เลี้ยงไก่ไข่

-เลี้ยงไส้เดือน

เฉลี่ยรายได้สัปดาห์ละ ๓,๕๐๐ บาท/สัปดาห์

๔) รายได้รายเดือน

-ปลูกฝรั่งหงเป่าสื่อ

-เลี้ยงไก่ไข่

-เลี้ยงไส้เดือน

เฉลี่ยรายได้เดือนละ ๕,๕๐๐บาท/เดือน

๕) รายได้รายปี

-พุทธานมสด

เฉลี่ยรายได้ปีละ ๓๓๗,๖๖๕ บาท/ปี

๒.๔ประโยชน์ที่ได้รับ

ประโยชน์ที่เกิดกับตนเอง

- มีรายได้ เลี้ยงดูครอบครัว

- ได้อยู่กับครอบครัวทำให้ครอบครัวอบอุ่น

- การผลิตสินค้าเกษตรที่ดีต่อสุขภาพดีต่อผู้บริโภค และผู้ผลิต

เกษตรกรรายอื่น

-เป็นแหล่งเรียนรู้ไว้สำหรับเกษตรกรในพื้นที่และต่างพื้นที่

ประโยชน์ที่เกิดกับชุมชน

-เป็นแหล่งเรียนรู้ในชุมชนและเป็นต้นแบบเกษตรกร

-เป็นตลาดชุมชน

-การแบ่งปันผลผลิตในชุมชน

๓. ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์:

๓.๑ เทคโนโลยี/นวัตกรรมที่นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรของท่านมีการช่วยรักษาสิ่งแวดล้อมหรืออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่แปลงเกษตรของท่านและชุมชนอย่างไร

๓.๑.๑ลดการเผาในแปลงเกษตร โดยการกำจัดวัสดุเหลือใช้มาทำเป็นปุ๋ยหมักกลับมาใช้ในแปลงเกษตรของตัวเอง

๓.๑.๒คัดแยกขยะทำเป็นปุ๋ยหมักชีวภาพ,ปุ๋ยคอก นำมาใช้ในแปลงเกษตร เพื่อลดต้นทุนในการผลิต

๓.๒ ประโยชน์ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ

-ลดการใช้สารเคมี เช่น ยาฆ่าหญ้า โดยการผลิตเอง โดยใช้สูตร ๑.น้ำหมักหน่อไม้ดอง ๒.เกลือ ๓.ยูเรีย

ผสมกันอัตราส่วน ๑:๑ นำไปกรอง ฉีดพ่นแทนยาฆ่าหญ้า

๔. ผลสำเร็จการทำงานให้ชุมชนในฐานะ ศพก. ที่เป็นเชิงประจักษ์

๔.๑ ผลสำเร็จการปฏิบัติงานในฐานะ ศพก. เป็นที่ประจักษ์

๔.๑.๑ มีความรู้เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรของพื้นที่

-เป็นแหล่งศึกษาแหล่งเรียนรู้นอกโรงเรียนเกี่ยวกับการทำเกษตรอินทรีย์แบบยั่งยืน

จากปราชญ์พื้นบ้าน (สวนลุงอิน) ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

-เป็นแหล่งศึกษาดูงานและเป็นที่อบรม เป็นวิทยากรในการถ่ายทอดความรู้ ดังหลักสูตร การปลูก พุทราณมสด การปลูกฝรั่งหงเปาสือ การเลี้ยงไก่ไข่ การเลี้ยงไส้เดือน

-พัฒนาศูนย์เรียนรู้ฯ สู่การเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร และยกระดับสู่โฮมสเตย์

๔.๑.๓ การให้บริการด้านการแก้ไขปัญหา เป็นที่ปรึกษาในการแก้ไขปัญหของเกษตรกรในพื้นที่ รวมถึงการรับเรื่องร้องเรียนในพื้นที่

การเป็นต้นแบบเกษตรกรที่ดีในพื้นที่ ทำให้ชุมชนสนใจหันมาทำเกษตรแบบผสมผสานมีรายได้เลี้ยงครอบครัวได้ตลอดปี

๔.๑.๔ การให้บริการด้านข้อมูลข่าวสาร และด้านวิชาการเกษตร

- เป็นแหล่งเรียนรู้ที่ให้ความรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- เป็นจุดรวบรวมความรู้ทางด้านเกษตรและอื่นที่ได้ร่วมประชุมรับทราบมาจาก สำนักงานเกษตรจังหวัด สำนักงานเกษตรอำเภอ และหน่วยงานภาคีอื่นๆ
- เป็นจุดเรียนรู้การทำบัญชีครัวเรือน
- การจำหน่ายสินค้าในชุมชน

๔.๑.๕ การขยายผลองค์ความรู้สู่การปฏิบัติของเกษตรกร (มีช่องทางในการขยายผลอย่างไร เกษตรกรในชุมชน หรือเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติต่ออย่างไร และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติอย่างไร)

- เป็นแหล่งศึกษาดูงานต้นแบบโดยการทำให้เป็นตัวอย่าง เห็นเป็นรูปธรรม สร้างรายได้อย่างยั่งยืน

๔.๑.๖ การมีส่วนร่วมในการพัฒนางานส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ร่วมกับชุมชน หรือหน่วยงานในพื้นที่ ร่วมประชุมงานศพก.แปลงใหญ่ ทั้งระดับจังหวัดและระดับอำเภอ

-ร่วมประชุมและเป็นวิทยากรให้กับหน่วยงานภาคีเครือข่ายด้วยดี

๔.๑.๔ บทบาทในการเป็นประธานคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

- ร่วมประชุมคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) รับรู้
รับทราบนโยบายงาน ศพก.ในแต่ละปี แสดงความคิดเห็น การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ กับคณะกรรมการ ด้วยกันระดับ
จังหวัด ,ระดับอำเภอ และนำกลับพัฒนาการต่อยอดการทำเกษตร ศพก.

๔.๒ ความภาคภูมิใจในการเป็น ศพก.

๔.๒.๑ ความภาคภูมิใจในการดำเนินงานเป็น ศพก. ในการร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาด้านเกษตรในชุมชน

๔.๒.๒ ความเป็นผู้นำและความเป็นจิตอาสา

๑) ความเป็นผู้นำชุมชนในรูปแบบทางการและไม่เป็นทางการ

-จิตอาสาในชุมชน

-ทำหน้าที่ตำแหน่งประธานผู้สูงอายุในตำบลไทยสามัคคี

๒) การเสียสละต่อประโยชน์ส่วนรวม

-แบ่งปันผลผลิตทางการเกษตรแจกจ่ายให้กับชุมชน

-นำผลผลิตที่ได้บางรายการไปร่วมทำบุญโรงทานในงานบุญที่วัด และโรงเรียนในชุมชน

๕. ข้อคิดประจำตัวในการทำงาน

-นำความรู้ประสบการณ์ที่มีพัฒนาการเกษตรใน ศพก.และขยายสู่ชุมชน เพื่อความยั่งยืนในชุมชน และพื้นที่ใกล้เคียงต่อไป

ส่วนที่ ๔ ผู้ร่วมดำเนินการถอดบทเรียน

๑. ดำเนินงานถอดบทเรียน โดย

-จัดประชุมเพื่อถอดบทเรียน โดย เกษตรเกษตรอำเภอ เจ้าหน้าที่ คณะกรรมการ ศพก.แปลงใหญ่ระดับ อำเภอ

๒. กระบวนการถอดบทเรียน/เครื่องมือที่ใช้

- กระบวนการวิเคราะห์ SWOT
- การสัมภาษณ์

๓. ปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินการถอดบทเรียน

-ไม่มี